

SONNIMAX

NLM 94 - ALMINDELIGE BETINGELSER

For levering og montering af maskiner og andet mekanisk, elektrisk og elektronisk udstyr mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige samt inden for disse lande.

Udgivet i 1994 af Hovedorganisationen Dansk Industri, Danmark, Metalliteollisuuden Keskusliitto-Metalindustriens Centralforbund r.y. Finland, Teknologibedriftenes Landsforening, Norge, samt Sveriges Verkstadsindustrier, Sverige.

Anvendelse

1. Nedenstående almindelige betingelser finder anvendelse, såfremt parterne skriftligt eller på anden måde har aftalt dem. Gælder betingelserne for en leverance, skal eventuelle fravigelser ske ved skriftlig aftale mellem parterne.

Definitioner

2. I disse almindelige betingelser defineres følgende udtryk således:

Aftalen:

Parternes skriftlige kontrakt vedrørende Leverancen samt alle kontraktbilag, herunder aftalte Ændringer og tillæg til de nævnte dokumenter.

Materiellet:

Alt maskineri, apparatur, materialer og genstande, som skal leveres af leverandøren i henhold til Aftalen.

Leverancen:

Materiellet samt resultatet af det arbejde, som skal udføres af leverandøren i henhold til Aftalen. Såfremt Leverancen i henhold til Aftalen skal overtages i selvstændige dele, som forudsættes anvendt uafhængigt af hinanden, skal reglerne i disse betingelser anvendes på hver enkelt del for sig. Med Leverancen menes derfor i sådanne tilfælde den enkelte del.

Monteringsstedet:

Det sted, hvor Leverancen skal monteres og umiddelbart tilgrænsende områder, som hører nødvendigt sammen hermed med henblik på transport, losning og oplagring af Materiellet og eventuel udrustning

Kontraktsummen:

Den betaling der, eksklusiv merværdiafgift, skal erlægges for Leverancen. Dersom betaling for montering skal ske efter regning, og monteringsarbejdet ikke er fuldført, fastlægges Kontraktsummen i punkterne 20,24,47 og 48 som prisen for Materiellet med tillæg af 10 % eller den procentsats, parterne har aftalt.

Skriftlig Meddelelse:

Ethvert dokument, som er underskrevet af en af parterne, og som er kommet frem til den anden part. Som Skriftlig Meddelelse anses endvidere et budskab, som er kommet frem til den anden part ved hjælp af telegraf, telefax eller telex med angivelse af afsender, men ikke andre elektronisk overførte budskaber.

SONNIMAX

Produktinformation

3. Oplysninger i produktinformation og prislister er kun bindende i det omfang, Aftalen udtrykkelig henviser til dem.

Tegninger og andre tekniske dokumenter

4. Alle tegninger og andre tekniske dokumenter vedrørende Leverancen, som før eller efter Aftalens indgåelse overlades fra den ene part til den anden, tilhører den part, som har udleveret dem. Modtagne tegninger, andre tekniske dokumenter eller teknisk information, kan ikke uden samtykke fra den anden part anvendes til andet end det, der var formålet med overladelsen. Uden samtykke fra den anden part må det nævnte materiale ikke kopieres eller reproducere.

5. Leverandøren skal senest ved overtagelsen vederlagsfrit forsyne køberen med ét eller et aftalt større antal eksemplarer af tegninger og andre tekniske dokumenter, som er tilstrækkeligt udførlige til, at køberen skal kunne foretage igangsætning, drift og vedligeholdelse, herunder løbende reparationer af Leverancen. Leverandøren har dog ikke pligt til at udlevere tegninger og dokumenter, som ligger til grund for fremstilling af materiellet eller reservedele.

Hemmeligholdelse

6. Ingen af parterne har ret til, uden den anden parts samtykke, at give tredjemand kundskab om sådanne tekniske eller kommercielle oplysninger, som den anden part ved Aftalens indgåelse eller senere har angivet som værende fortrolige. Dette gælder dog ikke i det omfang, sådanne oplysninger er nødvendige for, at parterne skal kunne opfylde deres forpligtelser ifølge Aftalen eller nødvendige for drift og vedligeholdelse af Leverancen.

Parterne er forpligtede til at forhindre, at de nævnte fortrolige oplysninger i større omfang, end beskrevet i første stykke, overgives til eller anvendes af partens ansatte, konsulenter, underleverandører og andre leverandører eller andre, som hos parten har eller kan få adgang til sådanne oplysninger.

Leverancens omfang. Love og bestemmelser

7. Leverancen skal have det omfang, som fremgår af aftalen. Leverancen skal være i overensstemmelse med de love, forskrifter og bestemmelser, som var gældende på tilbudstidspunktet i det land, hvor Monteringsstedet er beliggende. Køberen er på leverandørens begæring forpligtet til at give oplysninger om de love og andre regler, som gælder for Leverancen.

8. Leverandøren skal udføre sådanne ændringsarbejder, som foranlediget af mellem tilbudsdagen og overtagelsen gennemførte ændringer i de love, forskrifter og bestemmelser, som gælder for Leverancen. Det samme gælder ved Ændringer i den almindeligt accepterede fortolkning af sådanne love, forskrifter og bestemmelser. Bestemmelserne i punkterne 35 og 36 finder anvendelse på sådanne ændringsarbejder.

SONNIMAX

Arbejdsforhold

9. Køberen er over for leverandøren ansvarlig for, at monteringen udføres under forhold, som er i overensstemmelse med gældende love og bestemmelser for arbejdsmiljøet på Monteringsstedet. Køberen skal endvidere give leverandøren Skriftlig Meddelelse om de sikkerhedsbestemmelser, som gælder for personel på Monteringsstedet.

Køberen skal endvidere for egen regning stille tilfredsstillende garderobe-, vaske- og spisefaciliteter til rådighed for monteringspersonalet på eller i nærheden af Monteringsstedet. Køberen er ligeledes ansvarlig for, at leverandørens personale får kost og logi i nærheden af monteringsstedet i overensstemmelse med gældende tariftaler og forskrifter, eller som angivet i Aftalen. Udgifter til kost og logi skal, medmindre andet er aftalt, betales af leverandøren.

Klargøring for montering

10. Leverandøren skal give køberen Skriftlig meddelelse om, hvornår Materiellet bliver klart til montering i så god tid, at køberen i tide kan træffe de foranstaltninger, som han er forpligtet til i henhold til punkterne II, 12 og 13, for at monteringen skal kunne gennemføres.

11. Medmindre tidspunktet herfor er aftalt, skal Leverandøren i god tid fremskaffe tegninger eller beskrivelser til køberen, som viser, hvorledes Materiellet skal monteres. Han skal samtidig give alle oplysninger, som er nødvendige til opførelse af de fundamenter og andre underlag, som Leverancen nødvendiggør. Han skal herudover fremskaffe alle oplysninger, som er nødvendige for tilvejebringelse af bekvem adgang, for Materiellet og for nødvendigt udstyr til og på Monteringsstedet samt for etableringen af alle nødvendige forbindelser til Materiellet.

Enhver udgift, som skyldes fejl eller mangler ved de tegninger, beskrivelser eller oplysninger, som nævnt ovenfor, og som viser sig før overtagelsen, skal afholdes af leverandøren. Fejl, som viser sig efter overtagelsen, skal behandles efter reglerne i punkterne 52-66.

12. Køberen skal udføre det nødvendige forberedende arbejde i overensstemmelse med de tegninger, beskrivelser og oplysninger, som nævnt i punkt I I. Medmindre parterne har aftalt, hvornår køberens arbejde skal være afsluttet, skal dette ske senest 1 uge for monteringen skal påbegyndes, og således at fundamenter og underlag er i stand til at modtage Materiellet til den fastsatte tid. Køberen skal ved Skriftlig meddelelse underrette leverandøren om, hvornår det forberedende arbejde er afsluttet.

13. Køberen skal sørge for, at vand og drivkraft, herunder trykluft og elektrisk strøm, i nødvendigt omfang eller som nærmere angivet i Aftalen, står til disposition for leverandøren på Monteringsstedet, før monteringen skal påbegyndes. Dette skal ske uden omkostninger for leverandøren, som ej heller skal betale for brugen af nævnte vand og drivkraft.

Køberen skal endvidere vederlagsfrit stille aflåselige eller på anden måde beskyttede lokaler eller lagerpladser, som er egnede til at beskytte Materiellet, leverandørens værktøj og hans udstyr mod tyveri og beskadigelse, til disposition for leverandøren på eller i nærheden af Monteringsstedet.

Prøver af Materiellet under fremstillingen. Inspektion

14. Skal Materiellet i henhold til aftalen afprøves i forbindelse med fremstillingen, skal prøven udføres på det sted, hvor fremstillingen sker, medmindre et andet sted er aftalt. Såfremt tekniske krav til prøven ikke er aftalt, skal denne udføres i overensstemmelse med sædvane i den pågældende industri i det land, hvor Materiellet fremstilles.

15. Leverandøren skal ved Skriftlig Meddelelse underrette køberen om den i punkt 14 nævnte prøve i så god tid, at køberen kan være til stede. Prøven kan gennemføres, selv om køberen ikke er repræsenteret, dersom han har modtaget sådan underretning.

Leverandøren skal føre protokol over prøven. Prøveprotokollen skal sendes til køberen. Prøveprotokollen skal anses for at give en korrekt beskrivelse af prøvens gennemførelse og dennes resultat, medmindre køberen beviser noget andet.

16. Såfremt Materiellet ved den i punkt 14 nævnte prøve viser sig ikke at være kontraktmæssigt, skal leverandøren så hurtigt som muligt sørge for, at Materiellet bringes i overensstemmelse med Aftalen. På køberens forlangende skal ny prøve derefter udføres. Var manglen ubetydelig, kan ny prøve dog ikke forlanges.

17. Køberen har i øvrigt ret til, i rimeligt omfang eller i den udstrækning, det er angivet i Aftalen, at inspicere fremstillingen af Materiellet inden for normal arbejdstid og med tre dages varsel.

18. Medmindre anden fordeling er aftalt, bærer leverandøren alle omkostninger ved prøver, som udføres, hvor Materiellet fremstilles. Køberen skal dog ved sådanne prøver og ved inspektion, som nævnt i punkt 17, bære alle omkostninger for sine repræsentanter, herunder rejse- og opholdsudgifter.

Køberens forsinkelse m.v.

19. Finder køberen, at han ikke til aftalt tid kan foretage de foranstaltninger, som han har pligt til af hensyn til Leverancens gennemførelse, herunder forpligtelserne i henhold til punkterne 9, 12 og 13, eller må sådan forsinkelse fra lians side anses som sandsynlig, skal lian uden ugrundet ophold give leverandøren Skriftlig Meddelelse herom. Han skal samtidig angive årsagen til forsinkelsen samt, så vidt muligt, hvor længe forsinkelsen kommer til at vare.

Uanset køberens forsinkelse med udførelsen af sine forpligtelser i henhold til første stykke skal han dog erlægge enhver af leverandørens ydelser betinget betaling, som om forsinkelsen ikke var indtruffet.

20. Såfremt køberen er forsinket med eller i øvrigt misligholder sine forpligtelser, herunder forpligtelserne i henhold til punkterne 9, 12 og 13, skal han erstatte leverandøren de meromkostninger, som derved påføres denne, ud over eventuelle krav efter punkt 23, andet stykke. Leverandøren har ret til en rimelig udsættelse af leveringstiden som følge af køberens misligholdelse. Såfremt leverandøren vil kræve udsættelse, skal han uden ugrundet ophold give køberen Skriftlig Meddelelse herom.

Er misligholdelsen væsentlig, kan leverandøren nægte at fortsætte med leveringen og monteringen, indtil forholdet er bragt i orden. Såfremt køberen ikke har bragt forholdet i orden

inden en måned efter at have modtaget Skriftlig Meddelelse fra leverandøren om, at denne vil benytte sig af sin hæve adgang, kan leverandøren bæve Aftalen ved en ny Skriftlig Meddelelse til køberen. Leverandøren kan, såfremt Aftalen hæves, kræve erstatning af køberen for skade, som er påført ham ved køberens misligholdelse. Erstatningen kan ikke overstige Kontraktsummen.

Betaling

21. Medmindre andet er aftalt, skal betaling erlægges i henhold til følgende:

21.1 Ved montering efter regning:

En tredjedel af den aftalte pris for Materiellet senest 30 dage efter Aftalens indgåelse.

En tredjedel af den aftalte pris for Materiellet senest 30 dage efter, at Materiellet er meldt leveringsklart fra fabrik.

En tredjedel af den aftalte pris for Materiellet senest 30 dage efter, at Materiellet er ankommet til Monteringsstedet.

Betaling for monteringsarbejdet erlægges efter månedlig faktura med 30 dages betalingsfrist fra fakturadato.

21.2 Ved montering til fast pris inkluderet i Kontraktsummen:

30% af Kontraktsummen senest 30 dage efter Aftalens indgåelse. 30% af Kontraktsummen senest 30 dage efter, at materiellet er meldt leveringsklart fra fabrik.

30% af Kontraktsummen senest 30 dage efter, at Materiellet er ankommet til Monteringsstedet.

Resten af Kontraktsummen senest 30 dage efter overtagelsen.

22. Er der aftalt montering efter regning, skal følgende poster debiteres separat:

22.1 Alle rejseudgifter (inklusive lokale transportomkostninger) for leverandørens personale samt omkostninger ved transport af personalets værktøj og personlige effekter.

22.2 Udgifter til kost og logi og andre opholdsudgifter for leverandørens personale for hver dags fravær fra hjemstedet inklusive fridage og helligdage. Medmindre andet er aftalt, benyttes de højeste satser for diæter og rejsegodtgørelse for statslige tjenestemand i leverandørens land, gældende for rejser til det land, hvor monteringen udføres.

22.3 Betaling for arbejde i ordinær arbejdstid i henhold til timetal, attesteret af køberen.

22.4 Betaling for overarbejde i henhold til timetal, attesteret af køberen.

22.5 Betaling i henhold til satserne for ordinær arbejdstid, for tid medgået til:

a) nødvendig forberedelse af ud- og hjemrejse;

b) ud- og hjemrejse samt eventuelle andre rejser, beregnet i henhold til gældende lov, bestemmelse eller tarifaftale i leverandørens hjemland;

c) daglig rejse mellem logi og Monteringsstedet, såfremt rejsetiden pr. dag overstiger 30 minutter, medmindre en anden tidsgrænse er fastsat i gældende tarifaftale i leverandørens land.

22.6 Udgifter, som leverandøren pådrager sig ved at stille udstyr til disposition i henhold til aftalen, herunder betaling for brug af leverandørens eget monteringsudstyr.

22.7 Betaling for ventetid efter satserne for ordinær arbejdstid, såfremt arbejdet forhindres af omstændigheder, som leverandøren i henhold til disse betingelser eller Aftalen i øvrigt ikke er ansvarlig for.

22.8 Skatter og afgifter, som skal erlægges af det fakturerede beløb, og som skal betales af leverandøren.

23. Er der aftalt montering til fast pris, indgår alle de udgifter, som er nævnt i punkt 22.1-22.6, i betalingen for monteringen. Hertil kommer merværdiafgift eller tilsvarende afgift. Såfremt

SONNIMAX

monteringsarbejdet ændres, forsinkes eller midlertidigt må indstilles af årsager, som køberen eller dennes andre leverandører er ansvarlige for, har leverandøren, ud over den aftalte monteringspris, krav på betaling for:

23.1 Ventetid og tid, medgået til ekstra rejser.

23.2 Ekstra arbejde, herunder arbejde med at nedtage, sikre og genopsætte monteringsudstyr.

23.3 Udgifter som forårsaget af, at leverandørens udstyr må forblive længere tid på Monteringsstedet end forudsat.

23.4 Ekstra udgifter til rejser og ophold for leverandørens personale.

23.5 Øvrige udgifter og omkostninger som leverandøren kan dokumentere er påført ham som følge af omlægning af monteringsarbejdet. 24. Betaler køberen ikke til aftalt tid, har leverandøren fra forfaldsdagen krav på morarente med den rentesats, som gælder i henhold til lovgivningen om renter ved forsinket betaling i leverandørens land. Såfremt leverandørens land er Danmark, skal morarenten dog udgøre den officielt fastsatte diskonto med tillæg af 9 procen points.

24. Såfremt køberen ikke efter 3 måneder har betalt det forfaldne beløb, er leverandøren berettiget til ved Skriftlig Meddelelse til køberen at hæve Aftalen og foruden morarente at kræve erstatning af køberen for det tab, han har lidt. Erstatningen kan ikke overstige Kontraktsummen.

Ejendomsforbehold

25. Materiellet forbliver leverandørens ejendom, indtil betaling er erlagt fuldt ud, i den udstrækning et sådant ejendomsforbehold er gyldigt efter gældende ret.

Monteringsarbejdet

26. Parterne skal senest ved leverandørens meddelelse om, at Materiellet er klar til levering fra fabrik ved Skriftlig Meddelelse udpege hver deres repræsentant til at virke under det daglige arbejde på Monteringsstedet.

Repræsentanterne skal i arbejdstiden være til stede på eller i nærheden af Monteringsstedet.

Medmindre andet er aftalt, skal de have fuldmagt til at handle på deres respektive parter vegne i alle spørgsmål, som angår monteringsarbejdet. Hvor det i disse betingelser er anført, at der skal gives Skriftlig Meddelelse, er vedkommende repræsentant altid bemyndiget til at modtage meddelelsen på sin parts vegne.

27. Medmindre andet er aftalt, skal køberen for egen regning stille den nødvendige ikke faglærte arbejdskraft til leverandørens disposition på Monteringsstedet. Leverandøren skal angive sit løbende behov for ikke faglært arbejdskraft med 1 uges varsel.

28. Medmindre andet er aftalt, skal køberen for egen regning stille kraner, løfteredskaber, stilladser samt udstyr for intern transport til rådighed for leverandøren på Monteringsstedet i det omfang, sådant udstyr er nødvendigt for at udføre monteringen. Leverandøren skal ved Skriftlig Meddelelse specificere udstyret senest en måned før monteringsarbejdets påbegyndelse.

29. Leverandøren er forpligtet til at påse, at de sikkerhedsbestemmelser, der gælder på Monteringsstedet, overholdes af hans personale. Denne bestemmelse krænker ikke køberens forpligtelser i henhold til punkt 9.

Køberen kan forlange, at personale hos leverandøren, som ikke overholder disse sikkerhedsbestemmelser, udelukkes fra adgang til Monteringsstedet.

30. Leverandøren skal ved Skriftlig Meddelelse give køberen nødvendige oplysninger om de specielle risici for omgivelserne, der måtte være forbundet med monteringen af Leverancen.

31. Køberen kan ikke, uden samtykke ved Skriftlig Meddelelse fra leverandøren, pålægge leverandørens personale noget arbejde.

Leverandørens ret til kontrol

32. Leverandøren er berettiget til når som helst under arbejdet p Monteringsstedet at kontrollere Leverancen for egen regning. Denne gælder, indtil overtagelsen af Leverancen har fundet sted og derefter unde alt arbejde, der følger af bestemmelserne i punkterne 52-66.

Ændringer

33. Køberen kan, indtil overtagelse har fundet sted, med de begrænsninger, som er fastsat i punkt 36, forlange Ændringer i den oprindeligt aftalt Leverances omfang, konstruktion og udførelse. Krav om ændring skal fremsattes ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren og skal indeholde en nøjagtig beskrivelse af den ønskede ændring.

34. Leverandøren kan, indtil overtagelsen har fundet sted, ved Skriftlig Meddelelse foreslå sådanne Ændringer, som er nævnt i punkt 33, første stykke. 35. Snarest muligt efter at have modtaget kravet om ændring eller efter selv at have fremsat forslag om ændring skal leverandøren give køberen Skriftlig Meddelelse om, hvorvidt og hvorledes Ændringen kan udføres, samt om den ændring i Kontraktsummen, leveringstiden og andre kontraktvilkår, som følger af Ændringen.

Leverandøren skal endvidere give køberen en sådan meddelelse, når ændringer i love, forskrifter og bestemmelser som nævnt i punkt 8, medfører ændringsarbejder.

36. Leverandøren har udover hvad der følger af punkt 8 ikke pligt til at udføre ændringer før parterne skriftligt har indgået aftale om ændringernes følger for Kontraktsummen, leveringstiden og eventuelle andre kontraktvilkår.

Kan parterne ikke nå til enighed om de kontraktmæssige konsekvenser af sådanne ændringsarbejder, som omtales i punkt 8, skal leverandøren udføre arbejdet efter regning, indtil parterne når dl enighed, eller løsning opnås i henhold til punkt 71.

Overtagelsesprøver

37. Når monteringsarbejdet er fuldført, skal der, medmindre andet er aftalt, afholdes overtagelsesprøver for at afgøre, om Leverancen er i overensstemmelse med Aftalen. De tekniske krav til gennemførelsen af overtagelsesprøven skal være som specificeret i Aftalen. Såfremt det ikke er aftalt, hvilke tekniske krav der skal gælde for prøven, skal denne udføres i

overensstemmelse med almindelig praksis og almindeligt anvendte standarder i det land, hvor Monteringsstedet er beliggende.

Leverandøren skal give køberen Skriftlig Meddelelse om, at Leverancen er klar til overtagelse. Han skal samtidig fastsætte en rimelig frist for afholdelse af overtagelsesprøver. Parterne skal herefter i fællesskab fastsætte et tidspunkt for afholdelse af prøverne. Medmindre andet aftales, skal prøverne finde sted inden for køberens normale arbejdstid.

Prøverne skal udføres under leverandørens ledelse og skal overværes af repræsentanter for begge parter. Såfremt køberen bliver forhindret i at være til stede på den aftalte tid for overtagelsesprøverne, skal leverandøren ved Skriftlig Meddelelse til køberen fastsætte et nyt tidspunkt for sådanne prøver. Køberen har krav på en rimelig tidsfrist, inden sådan prøve afholdes. Indfinder køberen sig ikke til den udsatte overtagelsesprøve, kan prøven foretages uden hans tilstedeværelse. Leverandøren har da ret til for køberens regning at tilkalde en udenforstående sagkyndig person til at være til stede under prøven.

Leverandøren skal føre protokol over overtagelsesprøven. Prøveprotokollen skal sendes til køberen. Prøveprotokollen skal anses for at give en korrekt beskrivelse af overtagelsesprøvens gennemførelse og resultat, medmindre køberen beviser noget andet.

38. Såfremt Leverancen ved en overtagelsesprøve viser sig ikke at være kontraktmæssig, skal leverandøren så hurtigt som muligt bringe Leverancen i kontraktmæssig stand. Der skal derefter afholdes ny overtagelsesprøve, medmindre parterne aftaler at undlade dette, eller afvigelserne fra den kontraktmæssige stand ikke har driftmæssig betydning. Ved ny overtagelsesprøve gælder punkt 37 tilsvarende.

39. Køberen skal uden omkostning for leverandøren sørge for kraft, brændstof, smøremidler, vand, råvarer og materialer, som er nødvendige for gennemførelsen af overtagelsesprøver i henhold til punkterne 37 og 38 samt for endelige justeringer i forbindelse med disse prøver. Køberen skal også uden omkostning for leverandøren installere de apparater og stille den arbejdskraft til disposition, som er nødvendig for gennemførelsen af overtagelsesprøverne.

40. Undlader køberen at opfylde sine forpligtelser i henhold til punkt 39, eller undlader han i øvrigt at medvirke til overtagelsesprøverne, således at disse ikke kan gennemføres, efter at han har modtaget leverandørens meddelelse i henhold til punkt 37, tredje stykke, skal tilfredsstillende overtagelsesprøve anses for gennemført ved udløbet af den frist, leverandøren har fastsat i meddelelsen.

Overtagelse

41. Køberen skal anses for at have overtaget Leverancen

a) så snart overtagelsesprøverne er gennemført eller må anses for gennemført i henhold til punkterne 37-40

eller

b) såfremt det er aftalt, at overtagelsesprøver ikke skal afholdes ' nå Skriftlig Meddelelse, som nævnt i punkt 37, tredje stykke, første sætning, er modtaget af køberen, og Leverancen er i den stand, som den henhold til Aftalen skal være ved overtagelsen.

Det skal dog ikke hindre overtagelsen, at der senere skal foretages mindre justeringer og komplettering af Leverancen uden driftsmæssig betydning.

SONNIMAX

Køberen skal uden ugrundet ophold ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren bekræfte, at Leverancen er overtaget og samtidig bekræfte tidspunktet for overtagelsen. Undladelse af at afgive en sådan bekræftelse indvirke ikke på bedømmelsen af, hvorvidt overtagelsen har fundet sted.

Før overtagelsen af Leverancen har køberen ikke ret til at tage denne eller nogen del heraf i brug. Såfremt køberen tager Leverancen eller nogen del heraf i brug uden at leverandøren ved Skriftlig Meddelelse har givet sit samtykke hertil, anses køberen herved for at have overtaget Leverancen. Leverandørens forpligtelse til at gennemføre overtagelsesprøver falder da bort.

42. Medmindre andet er aftalt, går risikoen for Leverancen over ved overtagelsen.

Såfremt det er aftalt, at køberen skal modtage Materiellet på Monteringsstedet, er han forpligtet til straks at foretage undersøgelse af Materiellet og omgående ved Skriftlig Meddelelse reklamere til leverandøren over eventuelle transportskader.

Leveringstid. Forsinkelse

43. Leverancen anses for leveret den dag, hvor den overtages i henhold til bestemmelserne i punkt 41.

44. Såfremt parterne i stedet for et bestemt tidspunkt for overtagelsen har angivet et tidsrum, inden for hvilket overtagelsen skal finde sted, anses dette tidsrum at løbe fra indgåelsen af Aftalen.

45. Finder leverandøren, at han ikke kan gennemføre leverancen i rette tid, eller må forsinkelse fra hans side anses som sandsynlig, skal han uden ugrundet ophold give køberen Skriftlig Meddelelse herom. Leverandøren skal samtidig angive årsagen til forsinkelsen samt, så vidt muligt, hvornår Leverancen vil være klar til overtagelse. Undlader leverandøren at give den ovennævnte meddelelse, skal han, uanset bestemmelserne i punkterne 47 og 48, erstatte køberen de merudgifter, denne påføres som følge af den manglende meddelelse.

46. Såfremt overtagelsen forsinkes som følge af en omstændighed, som i henhold til punkt 68 udgør en ansvarsfrihedsgrund, som følge af en handling eller undladelse fra køberens eller hans øvrige leverandørs side eller som følge af en ændring i henhold til punkterne 8 o. - 33-36, skal leveringstiden forlanges i det omfang, hvori det efter omstændighederne skønnes rimeligt. Leveringstiden skal forlanges, selv om årsagen til forsinkelsen indtræder efter det oprindeligt aftalte overtagelsestidspunkt.

47. Såfremt Leverancen ikke er overtaget i rette tid i henhold til punkt 41, er køberen berettiget til konventionalbod fra den dag hvor overtagelsen skulle have fundet sted.

Konventionalboden udgør 0,5% af Kontraktsummen for hver hele uge, forsinkelsen varer.

Konventionalboden kan ikke overstige 7.5% af Kontraktsummen.

Konventionalboden forfalder til betaling efter påkrav ved Skriftlig Meddelelse fra køberen, dog tidligst på dagen for den endelige overtagelse af hele Leverancen, eller på det tidspunkt, hvor køberen hæver Aftalen i henhold til punkt 48.

Køberen fortaber sin ret til konventionalbod, såfremt han ikke ved Skriftlig Meddelelse har fremsat krav herom inden 6 måneder efter, at overtagelsen skulle have fundet sted.

SONNIMAX

48. Hvis køberen er berettiget til maksimal konventionalbod i henhold til punkt 47, og Leverancen endnu ikke er overtaget, kan køberen ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren kræve, at Leverancen færdiggøres til overtagelsesprøve inden en sidste rimelig frist, som ikke kan være kortere end 1 uge.

Såfremt leverandøren heller ikke har færdiggjort Leverancen inden for denne frist, og dette ikke skyldes forhold, som køberen eller dennes andre leverandører bærer ansvaret for, kan køberen ved Skriftlig meddelelse til leverandøren hæve Aftalen.

Køberen har, såfremt han således hæver Aftalen, herudover krav på erstatning for det tab, han har lidt ved leverandørens forsinkelse, dersom tabet overstiger den maksimale konventionalbod. Han har kunnet kræve i henhold til punkt 47. Denne erstatning kan ikke overstige 7,5% af Kontraktsummen.

Køberen har desuden ret til ved Skriftlig meddelelse til leverandøren at hæve Aftalen, såfremt det står klart, at der vil indtræffe en forsinkelse, som efter reglerne i punkt 47 ville give køberen ret til maksimal konventionalbod. Ved en sådan ophævelse har køberen ret til såvel maksimal konventionalbod som erstatning i henhold til nærværende punkts tredje stykke.

49. Bortset fra konventionalbod i henhold til punkt 47 og ophævelse med begrænset erstatning i henhold til punkt 48 er ethvert krav fra køberen i anledning af leverandørens forsinkelse udelukket. Denne begrænsning i leverandørens ansvar gælder ikke, såfremt han har gjort sig skyldig i grov uagtsomhed.

Ansvar for tingskade før overtagelsen (produktansvar)

50. Leverandøren er ansvarlig for enhver skade på Leverancen, som opstår, for risikoen er gået over på køberen. Dette gælder uanset skadens årsag, med mindre skaden er forårsaget af køberen eller nogen, for hvem han bærer ansvaret. Selv om leverandøren i henhold til dette punkt ikke måtte bære ansvaret for skade på Leverancen, kan køberen kræve, at leverandøren på køberens bekostning udbeder skaden.

51. Leverandøren er alene ansvarlig for skade på køberens ejendom før overtagelsen af Leverancen, hvis det kan bevises, at skaden i forbindelse med udførelsen af Leverancen er forvoldt ved uagtsomhed af leverandøren eller af nogen, som han bærer ansvaret for. Leverandøren er dog ikke i noget tilfælde ansvarlig for driftstab, tabt fortjeneste eller andre økonomiske konsekvenstab.

Ansvar for mangler

52. Leverandøren er forpligtet til at afhjælpe alle mangler, som skyldes fejl i konstruktion, materiale eller fremstilling ved at foretage reparation eller -udskiftning af Leverancen i overensstemmelse med punkterne 53-65 nedenfor.

53. Leverandørens ansvar omfatter kun mangler, som viser sig inden 1 år fra den dag, Leverancen er overtaget i henhold til punkt 41. Anvendes Leverancen mere intensivt, end det er aftalt, eller mere intensivt, end det måtte forudsættes ved Aftalens indgåelse, forkortes denne periode forholdsmæssigt.

SONNIMAX

54. For dele af Leverancen, som er repareret eller udskiftet i overensstemmelse med punkt 52, påtager leverandøren sig de samme forpligtelser, som gælder for den oprindelige Leverance i et tidsrum af 1 år. For Leverancens øvrige dele forlanges den i punkt 53 nævnte periode kun med det tidsrum, Leverancen ikke har kunnet anvendes som følge af mangler, omhandler i punkt 52.

55. Køberen skal give Skriftlig Meddelelse om en mangel til leverandøren uden ugrundet ophold efter, at manglen har vist sig, og i intet tilfælde senere end 2 uger efter, at den i punkt 53 nævnte frist er udløbet, jf. punkterne 54 og 65. Meddelelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorledes manglen ytrer sig.

Såfremt der er grund til at tro, at manglen kan medføre risiko for skade, skal sådan meddelelse gives straks.

Såfremt køberen ikke ved Skriftlig Meddelelse underretter leverandøren om en mangel inden for de frister, som er angivet i dette punkt, mister køberen sin ret til at fremsætte krav i anledning af manglen.

56. Efter at have modtaget Skriftlig Meddelelse i henhold til punkt 55 skal leverandøren afhjælpe manglen uden ugrundet ophold. Leverandøren skal selv bære omkostningerne herved i henhold til bestemmelserne i punkterne 52-64.

Afhjælpningen skal foretages på Monteringsstedet, medmindre leverandøren finder det hensigtsmæssigt, at den mangelfulde del eller eventuelt Materiellet returneres, således at leverandøren kan foretage reparation eller udskiftning hos sig selv.

Kræver demontering og montering af delen speciel fagkundskab, er leverandøren forpligtet til at foretage sådan demontering og montering. Er en sådan speciel fagkundskab unødvendig, er leverandørens forpligtelse vedrørende den mangelfulde del opfyldt, når han har leveret en tilbørlig repareret eller udskiftet del til køberen.

57. Skal afhjælpning af manglen i henhold til punkt 56 udføres på Monteringsstedet, gælder punkterne 9, 13 og 51 tilsvarende.

58. Såfremt køberen har afgivet sådan meddelelse, som nævnt i punkt 55, og det viser sig, at der ikke foreligger nogen mangel, som leverandøren bærer ansvaret for, har leverandøren ret til godtgørelse for det arbejde og de omkostninger, reklamationen har påført ham.

59. Såfremt eventuel demontering og montering medfører indgreb i andet end Leverancen, påhviler arbejdet og omkostningerne herved køberen.

60. Enhver forsendelse i forbindelse med reparation eller udskiftning skal ske for leverandørens regning og risiko. Køberen skal følge leverandørens instruktioner om forsendelsesmåde. Køberen skal bære de meromkostninger, som leverandøren påføres ved afhjælpning af mangler som følge af, at Leverancen befinder sig på et andet sted end Monteringsstedet.

61. Mangelfulde dele, som udskiftes i henhold til punkt 52, skal stilles til leverandørens disposition og bliver hans ejendom.

62. Såfremt leverandøren ikke inden rimelig tid opfylder sine forpligtelser i henhold til punkt 56, kan køberen ved Skriftlig Meddelelse give leverandøren en sidste frist for opfyldelse. Er forpligtelserne ikke opfyldt inden udløbet af den fastsatte frist, kan køberen efter eget valg:

SONNIMAX

a) lade udføre de reparationer, som er nødvendige og/eller få fremstillet nye dele for leverandørens regning og risiko, forudsat at han gør dette på en fornuftig og rimelig måde, eller

b) kræve forholdsmæssigt afslag, dog højst 15% af Kontraktsummen.

Såfremt manglen er væsentlig, kan køberen i stedet hæve Aftalen ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren. Køberen har også ret til således at hæve Aftalen såfremt manglen efter tiltag som nævnt under a) fortsat er væsentlig. Køberen kan ved ophævelse kræve erstatning for sit tab, dog højst 15% af Kontraktsummen

63. Leverandørens ansvar omfatter ikke mangler, forårsaget af materiale, som er tilvejebragt af køberen, af konstruktioner som er foreskrevet eller specificeret af denne eller af fejlagtigt udført forberedende arbejde fra køberens side.

64. Leverandørens ansvar omfatter kun mangler, som opstår under de i aftalen forudsatte arbejdsforhold og under korrekt anvendelse af Leverancen.

Ansaret omfatter ikke mangler, forårsaget af omstændigheder indtruffet efter overtagelsen i henhold til punkt 4 l. Det omfatter f.eks. ikke mangler, der skyldes mangelfuld vedligeholdelse fra køberens side, Ændringer i Leverancen foretaget af køberen uden leverandørens samtykke ved Skriftlig Meddelelse eller reparationer, som køberen har udført på fejlagtig måde. Endelig omfatter ansaret ikke normal slitage og forringelse.

65. Uanset bestemmelserne i punkterne 52-64 gælder leverandørens mangelsansvar ikke for nogen del af Leverancen ud over 2 år fra overtagelsen i henhold til punkt 41.

66. Leverandøren har intet ansvar for mangler ud over det i punkterne 52-65 foreskrevne. Dette gælder ethvert tab, manglen måtte forårsage, herunder driftstab, tabt fortjeneste og andre økonomiske konsekvenstab. Denne begrænsning i leverandørens ansvar gælder ikke, dersom han har gjort sig skyldig i grov uagtsomhed.

Ansvar for tingskade forvoldt af Leverancen efter overtagelsen (produktansvar)

67. Køberen skal holde leverandøren skadesløs i den udstrækning leverandøren pålægges ansvar over for tredjemand for sådan skade og sådant tab, som leverandøren efter dette punkts andet og tredje afsnit ikke er ansvarlig for over for køberen.

Leverandøren er ikke ansvarlig for skade, forvoldt af Leverancen efter overtagelsen:

a) på fast ejendom eller løsøre, **som** indtræder, medens Leverancen er i køberens besiddelse,

b) på produkter, der er fremstillet af køberen, eller på produkter, hvori disse indgår, eller for skade på fast ejendom eller løsøre, som disse produkter som følge af Leverancen forårsager.

I intet tilfælde er leverandøren ansvarlig for driftstab, tabt fortjeneste eller andre økonomiske konsekvenstab.

De nævnte begrænsninger i leverandørens ansvar gælder ikke, hvis han har gjort sig skyldig i grov uagtsomhed.

Hvis tredjemand fremsætter krav mod en af parterne om erstatningsansvar i henhold til dette punkt, skal denne part straks underrette den anden herom.

Leverandør og køber er gensidigt forpligtet til at lade sig sagsøge ved den domstol eller voldgiftsret, som behandler erstatningskrav, der er rejst mod en af dem på grundlag af en skade

SONNIMAX

eller et tab, som påstås forårsaget af Leverancen. Det indbyrdes forhold mellem køber og leverandør skal dog altid afgøres ved voldgift i henhold til punkt 71.

Ansvarsfrihed (force majeure)

68. Følgende omstændigheder medfører ansvarsfrihed, såfremt de forhindrer Aftalens opfyldelse eller gør opfyldelsen urimeligt byrdefuld: arbejdskonflikt og enhver anden omstændighed, som parterne ikke er herre over, såsom brand, krig, mobilisering eller militærindkaldelser af tilsvarende omfang, rekvirering, beslaglæggelse, valutarestriktioner, oprør og uroligheder. mangel på transportmidler, almindelig vareknaphed. restriktioner af drivkraft samt mangler ved eller forsinkelse af leverancer fra underleverandører, som skyldes nogen af de i dette punkt nævnte omstændigheder.

Omstændigheder, som nævnt, medfører kun ansvarsfrihed, såfremt deres indflydelse på Aftalens opfyldelse ikke kunne forudses ved indgåelsen af Aftalen.

69. Det påhviler den part, der Ønsker at påberåbe sig nogen ansvarsfrihedsgrund, som nævnt i punkt 68, ufortøvet ved Skriftlig Meddelelse at underrette den anden part om dens opståen og ophør.

Ved force majeure hos køberen skal denne dække de omkostninger, leverandøren pådrager sig for at sikre og beskytte Leverancen. Endvidere skal køberen dække leverandørens udgifter til personale, underleverandører og udstyr. som i henhold til køberens samtykke holdes i beredskab for genoptagelse af arbejdet med Leverancen.

70. Uanset hvad der i Øvrigt følger af disse betingelser, kan enhver af parterne hæve Aftalen ved Skriftlig Meddelelse til den anden part. såfremt Aftalens opfyldelse hindres i mere end 6 måneder af en begivenhed. som nævnt i punkt 68.

Tvister og lovvalg

71. Tvistigheder i anledning af aftalen og alt, som har sammenhæng hermed, kan ikke underkastes domstolenes prøvelse, men skal afgøres ved voldgift i overensstemmelse med de lovregler om voldgift, som gælder i leverandørens land.

72. Alle retsspørgsmål, der måtte opstå i anledning af Aftalen. skal bedømmes efter loven i leverandørens land.

SONNIMAX

General Conditions

NLM 94

for the Supply and Erection of Machinery and other Mechanical, Electrical and Electronic Equipment

Issued in 1994 by the organisations for the engineering industries in Denmark, Finland, Norway and Sweden.

(Hovedorganisationen Dansk Industri, Denmark; Suomen Metalliteollisuuden Keskusliitto – Finlands Metallindustris Centralförbund r.y., Finland; Teknologibedriftenes Landsforening, Norway; Sveriges Verkstadsindustrier, Sweden)

Preamble

1. These General Conditions shall apply when the parties agree in writing or otherwise thereto. When the General Conditions apply to a specific contract, modifications of or deviations from them must be agreed in writing.

3. Data contained in product information and price lists are binding only to the extent that they are by reference expressly included in the Contract.

Definitions

2. In these General Conditions the following terms shall have the meaning herein assigned to them:

Contract: The written contract between the parties concerning the supply and erection of the Works, with all appendices, including agreed amendments and additions to the said documents.

Plant: All machinery, apparatus, materials and articles to be supplied by the Contractor under the Contract.

Works: The Plant to be supplied and the result of the work to be done by the Contractor under the Contract. If the Works according to the Contract shall be taken over by separate sections intended to be used independently from each other, these conditions shall apply to each section separately. The term "Works" shall then refer to the section in question.

Site: The place at which erection of the Works is to be carried out, including so much of the immediately surrounding area as is necessary for transport, unloading and storage of the Plant and erection equipment.

Contract Price: The payment to be made for the Works, excluding value added tax.

When erection is carried out on a time basis and is not yet complete, the Contract Price for the purposes of Clauses 20, 24, 47 and 48 shall be the price for the Plant with the addition of 10 per cent or such percentage as may have been agreed by the parties.

Written Notice: Any document signed by one of the parties and received by the other party and any message from one party to the other conveyed by telegram, telefax or telex and identifying the sender, but not messages conveyed by other electronic means.

Product Information

SONNIMAX

Drawings and other Documents

4. All drawings and other technical documents regarding the Works submitted by one party to the other before or after formation of the Contract shall remain the property of the submitting party. Drawings, technical documents and other technical information received by one party may not, without the consent of the other party, be used for any other purpose than that for which they were submitted. They may not without the consent of the submitting party be copied or reproduced.

5. The Contractor shall, not later than by the taking-over of the Works, free of charge provide the Purchaser with one copy or such larger number of copies as may have been agreed, of drawings and other technical documents, which are sufficiently detailed to permit the Purchaser to carry out commissioning, operation and maintenance, including running repairs, of the Works. The Contractor shall not, however, be obliged to supply manufacturing drawings of the Plant or spare parts.

Confidentiality

6. Neither party shall, without the consent of the other, be entitled to provide any third party with technical or commercial information which any of the parties has stated to be confidential at the formation of the Contract or later. This does not apply to the extent that the provision of such information is necessary to enable the parties to fulfil their obligations under the Contract or for operation and maintenance of the Works.

Each party is obliged to prevent that such confidential information is disclosed to or used by its employees, consultants, subcontractors and other contractors or others who through that party have or may obtain access to such information, to a greater extent than permitted by the first paragraph of this Clause.

Scope of the Works. Laws and Regulations

7. The scope of the Works shall be as set out in the Contract.

The Works shall be in accordance with the laws, regulations and provisions which applied at the date of the tender in the country where the Site is situated. If so required by the Contractor, the Purchaser shall provide information on pertinent laws and other rules applicable to the Works.

8. The Contractor shall carry out any variations resulting from amendments to laws, regulations or provisions

applicable to the Works, or in the generally accepted interpretation thereof, taking effect between the date of the tender and taking-over. The provisions of Clauses 35 and 36 shall apply to such variations.

red premises or storage areas which are suited for protection against theft and deterioration of the Plant and of the Contractor's tools and equipment.

Working Conditions

9. The Purchaser shall be responsible to the Contractor for ensuring that erection can be carried out under conditions which comply with applicable laws and regulations for working conditions at the Site. The Purchaser shall inform the Contractor by Written Notice of the safety regulations in force on the Site.

Further, the Purchaser shall at his own expense on or near the Site provide satisfactory facilities for the erection personnel for changing, washing and eating. The Purchaser shall also ensure that the Contractor's personnel are provided with board and lodging in the vicinity of the Site in accordance with the applicable collective labour agreements, regulations or as specified in the Contract. Unless otherwise agreed the Contractor shall bear all expenses for board and lodging.

Preparatory Work

10. The Contractor shall inform the Purchaser by Written Notice when the Plant will be ready for erection in sufficient time to enable the Purchaser to carry out in time his obligations under Clauses 11, 12 and 13 which are necessary for having the erection carried out.

11. The Contractor shall within the time specified in the Contract, or if not so specified then in good time, submit to the Purchaser drawings or descriptions indicating how the Plant is to be erected. At the same time the Contractor shall provide all information required for preparing proper foundations and other beddings. He shall also provide all information necessary for providing suitable access for the Plant and necessary equipment to and on the Site and for preparing all necessary connections to the Plant.

Any expenses incurred by reason of errors or omissions which appear before taking-over in the drawings, descriptions or information mentioned in the preceding paragraph shall be borne by the Contractor. If such errors or omissions appear after taking-over, the provisions of Clauses 52-66 shall apply.

12. The Purchaser shall carry out the necessary preparatory work in accordance with the drawings, descriptions and information referred to in Clause 11. If the time for completion of such work is not specified in the Contract, it shall be completed at least one week before erection is due to commence, and so that foundations and beddings are ready to receive the Plant at the agreed time. The Purchaser shall inform the Contractor by Written Notice of the completion of the preparatory work.

13. Before erection is due to commence, the Purchaser shall ensure that water and power facilities, including compressed air and electric current, are available to the Contractor on the Site to the extent necessary or as specified in the Contract. These facilities shall be provided without cost to the Contractor. Nor shall he be obliged to pay for the use of such water and power.

The Purchaser shall also on or near the Site provide the Contractor free of charge with lockable or otherwise secu-

SONNIMAX

Testing of the Plant during Manufacturing Inspection

14. Where the Contract provides for the Plant to be tested in connection with its manufacture, such test shall unless otherwise agreed, be carried out where the Plant is being manufactured. If technical requirements for the test have not been agreed upon, the test shall be carried out in accordance with general practice in the industry concerned in the country where the Plant is being manufactured.

15. The Contractor shall by Written Notice inform the Purchaser of such test as referred to in Clause 14 by Written Notice in sufficient time to permit the Purchaser to be present at the test. The test may be carried out in the Purchaser's absence provided that the Purchaser has received such notice.

The Contractor shall keep a record of the test. The report containing the record shall be sent to the Purchaser. The report shall, unless otherwise shown by the Purchaser, be deemed to correctly record the test and its results.

16. If, at a test referred to in Clause 14, the Plant turns out not to be in compliance with the Contract, the Contractor shall without delay ensure that the Plant complies with the Contract. A new test shall then be carried out if so required by the Purchaser. The Purchaser may not, however, require a new test if the defect was insignificant.

17. The Purchaser shall further to a reasonable extent, or as specified in the Contract, be entitled to inspect the manufacture of the Plant during normal working hours giving three days' notice of such inspection.

18. If no other division of the costs has been agreed, the Contractor shall bear all costs for tests carried out at the place where the Plant is being manufactured. The Purchaser shall, however, bear all costs for his representatives, including travelling and living expenses at such tests and at inspections under Clause 17.

Purchaser's Delay, etc.

19. If the Purchaser finds that he will not within the agreed time be able to carry out his obligations necessary for completion of the Works, including preparatory work under Clauses 9, 12 and 13, or if such delay on his part seems likely, he shall without undue delay by Written Notice inform the Contractor thereof. The notice shall state the reason for the delay and if possible how long the delay will last.

If the Purchaser is in delay in carrying out his obligations as referred to in the preceding paragraph, he shall nevertheless pay any sum dependent on the Contractor's progress as if the delay had not occurred.

20. If the Purchaser is in delay or otherwise fails to comply with his obligations, including those under Clauses 9, 12 and 13, he shall reimburse any additional cost thereby incurred by the Contractor in addition to any claims under Clause 23, second paragraph. The Contractor shall be entitled to a reasonable extension of the time for completion by reason of the Purchaser's default. Any demand for such extension shall be made by the Contractor without undue delay by Written Notice to

the Purchaser.

If the default must be considered substantial, the Contractor may refuse to continue delivery and erection until the default has been remedied. The Contractor may terminate the Contract by Written Notice to the Purchaser if the Purchaser has not remedied the default within one month after having received a Written Notice from the Contractor

stating the Contractor's intention to terminate the Contract. If the Contract is terminated, the Contractor may claim compensation from the Purchaser for any loss suffered due to the Purchaser's default. The compensation shall not exceed the Contract Price.

30 minutes or the time limit that may be set out in the applicable collective agreement in the Contractor's country.

Payment

21. Unless otherwise agreed, payment shall be made as follows:

21.1. Erection carried out on a time basis.

- One third of the agreed price for the Plant not later than 30 days after the formation of the Contract.
- One third of the agreed price for the Plant not later than 30 days after the Plant has been notified as ready for dispatch from the place of manufacture.
- One third of the agreed price for the Plant not later than 30 days after arrival of the Plant at the Site.

Payment for erection shall be made against monthly invoices and within 30 days from the date of each invoice.

21.2. Erection carried out for a lump sum included in the Contract Price.

- 30 per cent of the Contract Price not later than 30 days after formation of the Contract.
- 30 per cent of the Contract Price not later than 30 days after the Plant has been notified as ready for dispatch from the place of manufacture.
- 30 per cent of the Contract Price not later than 30 days after arrival of the Plant at the Site.
- The remainder of the Contract Price not later than 30 days after taking-over.

22. When erection is carried out on a time basis the following items shall be charged separately:

22.1. All travelling expenses for the Contractor's personnel (including local travel) and all transport expenses for their tools and personal belongings.

22.2. The cost of board and lodging and other living expenses for the Contractor's personnel for each day's absence from home, including non-working days and holidays. Unless otherwise agreed, such costs shall be reimbursed at the highest rates payable to public employees in the Contractor's country when travelling to the country where erection is carried out.

22.3. Payment for work during normal working hours based on the number of hours certified by the Purchaser.

22.4. Payment for overtime work based on the number of hours certified by the Purchaser.

22.5. Payment according to the rate for normal working hours for time spent on:

- a) necessary preparations for outward and homeward journeys;
- b) outward and homeward journeys and other journeys to which the personnel are entitled in accordance with the applicable law, regulation or collective agreement in the Contractor's country;
- c) daily travel between lodgings and the Site if it exceeds

22.6. Costs incurred by the Contractor for supplying equipment in accordance with the Contract, including payment for use of the Contractor's own erection equipment.

22.7. Payment for waiting time according to the rates for normal working time when work is held up by circumstances for which the Contractor is not responsible according to these General Conditions or otherwise under the Contract.

22.8. Taxes and dues levied on the invoiced amount and to be paid by the Contractor.

23. When erection is carried out for a lump sum all items under Sub-clauses 22.1. through 22.6. shall be included in the price for erection. Value-added tax and similar dues, charges etc. shall be added.

If erection work is altered, delayed or from time to time must be suspended due to any circumstance for which the Purchaser or any of his other contractors is responsible, the Contractor shall, in addition to the agreed price for erection, be entitled to payment for:

23.1. Waiting time and time spent on extra journeys.

23.2. Extra work including removal, securing and setting up of erection equipment.

23.3. Expenses incurred by the Contractor in having to keep his equipment on the Site longer than anticipated.

23.4. Additional expenses for journeys and board and lodging for the Contractor's personnel.

23.5. Any other costs and expenses that can be documented by the Contractor to have been incurred as a result of alterations in the erection programme.

24. If the Purchaser fails to pay by the agreed date, the Contractor shall be entitled to interest from the day on which payment became due at the rate of interest determined by the law on late payments in the Contractor's country. If the Contractor's country is Denmark, the rate of interest shall be nine percentage points above the official Danish discount rate.

If the Purchaser has not paid the amount due within three months the Contractor shall be entitled to terminate the Contract by Written Notice to the Purchaser and to claim compensation for the loss he has suffered. The compensation shall not exceed the Contract Price.

Retention of Title

25. The Plant shall remain the property of the Contractor until payment for the Works has been made in full, to the extent that such retention of title is valid under the applicable law.

Erection

26. At the latest by the Contractor's notification that the Plant is ready for dispatch from the place of manufacture, the parties shall by Written Notice each appoint a representative to act on their behalf during the work on Site.

The representatives shall be present on or near the Site during working hours. Unless otherwise specified in the

Contract, they shall be authorized to act on behalf of their respective parties in all matters concerning the erection work. Wherever these General Conditions stipulate that Written Notice shall be given, the representative shall be authorized to receive such notice on behalf of the party he represents.

27. Unless otherwise agreed, the Purchaser shall free of charge provide the Contractor with necessary unskilled labour on the Site. The Contractor shall give the Purchaser one week's notice of his current requirements for unskilled labour.

28. Unless otherwise agreed, the Purchaser shall free of charge provide the Contractor with cranes, lifting equipment, scaffolding and equipment for transport on the Site to the extent that such equipment is necessary for carrying out erection on the Site. The Contractor shall specify his requirements regarding such equipment by Written Notice not later than one month before the start of erection.

29. The Contractor shall ensure that the safety regulations in force on the Site are observed by his personnel. This does not in any way reduce the Purchaser's obligations under Clause 9.

The Purchaser is entitled to request that any of the Contractor's personnel not complying with the safety regulations be denied access to the Site.

30. The Contractor shall inform the Purchaser by Written Notice of any special dangers for the immediate environment which erection of the Works may entail.

31. The Purchaser shall not be entitled to order the Contractor's employees to carry out any work without the Contractor's previous consent by Written Notice.

Contractor's Right to Inspect

32. The Contractor shall have the right at any time during working hours on the Site to inspect the Works at his own expense. This right applies until the Works are taken over and during any work resulting from the provisions of Clauses 52-66.

Variations

33. The Purchaser may until the Works have been taken over and subject to the limitations in Clause 36, require variations in the originally agreed scope, design and construction of the Works.

A request for a variation shall be made to the Contractor by Written Notice containing an exact description of the variation required.

34. The Contractor may until taking-over by Written Notice propose such variations as referred to in Clause 33, first paragraph.

35. As soon as possible after receipt of a request for a variation or after having himself proposed a variation, the Contractor shall by Written Notice inform the Purchaser whether and how the variation can be carried out stating the resulting alteration to the Contract Price, the time for completion and other terms of the Contract.

The Contractor shall also give such notice when variations are required by reason of changes in such laws, regulations and provisions as mentioned in Clause 8, second paragraph.

36. Save as provided in Clause 8, the Contractor shall not be obliged to carry out variations before the parties have agreed on how the variation in question will affect the Contract Price, the time for completion and other terms of the Contract.

If the parties are unable to agree on how the terms of the Contract shall be affected by a variation referred to in Clause

8, the Contractor shall carry out the variation on a time basis until agreement can be reached or the dispute is settled in accordance with the provisions of Clause 71.

Taking-over Tests

37. When erection has been completed taking-over tests shall, unless otherwise agreed, be carried out to determine whether the Works are in accordance with the Contract.

The technical requirements for carrying out the taking-over tests shall be as specified in the Contract. If the technical requirements have not been agreed they shall be in accordance with the general practice and the standards generally applied in the country where the Site is situated.

The Contractor shall by Written Notice inform the Purchaser when the Works are ready for taking-over. He shall in his notice state a reasonable time limit within which taking-over tests shall be carried out. The parties shall then jointly appoint a time for taking-over tests. Unless otherwise agreed, such tests shall be carried out during the Purchaser's normal working hours.

The taking-over tests shall be conducted by the Contractor in the presence of representatives of both parties. If the Purchaser is prevented from attending on the agreed date for the taking-over tests, the Contractor shall set a new date for such tests by Written Notice to the Purchaser. The Purchaser shall be entitled to reasonable notice before such tests are carried out.

If the Purchaser does not attend the taking-over tests on the new date set by the Contractor, the tests may be carried out in his absence. The Contractor may then at the Purchaser's expense engage an independent competent person to witness the tests.

The Contractor shall keep a record of the taking-over tests. The report containing the record shall be sent to the Purchaser. The report shall, unless otherwise shown by the Purchaser, be deemed to accurately record how the tests were carried out and their result.

38. If the Works by the taking-over tests turn out not to be in compliance with the Contract, the Contractor shall as soon as possible ensure that the Works comply with the Contract. New taking-over tests shall then be carried out unless otherwise agreed by the parties or if the deviations do not affect the operation of the Works. The provisions of Clause 37 shall apply to such new tests.

39. The Purchaser shall free of charge provide any power, fuel, lubricants, water, raw materials and other materials required for the taking-over tests in accordance with Clauses 37 and 38 and for final adjustments in connection with such tests. He shall also free of charge install any apparatus and provide any labour required for carrying out the taking-over tests.

40. If the Purchaser, after having been notified by the Contractor in accordance with Clause 37, third paragraph, fails to fulfil his obligations under Clause 39 or otherwise fails to provide assistance for the taking-over tests, thereby preventing the tests from being carried out, the taking-over tests shall be deemed to have been satisfactorily completed at the expiry of the time limit stated by the Contractor in his notice.

Taking-over

41. The Purchaser shall be deemed to have taken

over the Works,

- a) when the taking-over tests have been carried out or shall be deemed to have been carried out in accordance with the provisions of Clauses 37-40, or
- b) if it is agreed that taking-over tests shall not be carried

out, when the Purchaser receives Written Notice from the Contractor according to Clause 37, third paragraph, first sentence, and the Works are in the condition required for taking-over according to the Contract.

Remaining minor adjustments and additions to the Works which do not affect the operation of the Works shall not, however, prevent taking-over.

The Purchaser shall without undue delay by Written Notice confirm to the Contractor that the Works have been taken over and the time for taking-over. Failure by the Purchaser to give such confirmation shall not affect the judgment of whether the Works have been taken over.

Until taking-over the Purchaser shall not be entitled to take the Works or any part of them into operation. If the Purchaser takes the Works or any part of them into operation without the Contractor's consent by Written Notice the Purchaser shall be deemed to have taken over the Works. The Contractor shall then be relieved of his obligation to carry out taking-over tests.

42. Unless otherwise agreed, the risk of loss of or damage to the Works shall pass to the Purchaser when the Works are taken over.

If it is agreed that the Purchaser shall receive the Plant at the Site, he shall inspect the Plant on arrival and immediately inform the Contractor by Written Notice of any transport damage.

Time for Delivery. Delay

43. The Works shall be regarded as having been delivered on the day on which they are taken over in accordance with the provisions of Clause 41.

44. If, instead of a fixed date for taking-over, the parties have agreed on a period of time within which the Works shall be taken over, such period shall start to run at the formation of the Contract.

45. If the Contractor finds that he will not be able to complete the Works in time or if delay on his part seems likely, he shall by Written Notice without delay inform the Purchaser thereof. The Contractor shall in his notice state the reason for the delay and if possible the time when the Works will be ready for taking-over. If the Contractor fails to give such notice, he shall, notwithstanding the provisions of Clauses 47 and 48, reimburse the Purchaser any extra expenses incurred by him as a result of the Contractor's failure to notify.

46. If taking-over is delayed by a circumstance which under Clause 68 shall be considered a case of relief, by an act or omission on the part of the Purchaser or his other contractors, or as a result of a variation under Clause 8 and Clauses 33-36, the time for delivery shall be extended by a period which is reasonable having regard to the circumstances in the case. The time for delivery shall be extended even if the reason for delay occurs after the originally agreed date for taking-over.

47. If the Works have not been taken over according to Clause 41 by the correct date, the Purchaser is entitled to liquidated damages from the date on which taking-over should have taken place.

The liquidated damages shall be payable at a rate of 0.5 per cent of the Contract Price for each complete week of delay.

The liquidated damages shall not exceed 7.5 per cent of the Contract Price.

The liquidated damages become due at the Purchaser's dem-

SONNIMAX

and by Written Notice but not before the entire Works have been taken over or the Contract is terminated under Clause 48.

The Purchaser loses his right to claim liquidated damages if he has not lodged such a claim by Written Notice within six months after the time when the Works should have been taken over.

48. If the Purchaser has become entitled to maximum liquidated damages under Clause 47 and if the Works are still not taken over, the Purchaser may by Written Notice demand that the Works be made ready for taking-over tests within a final reasonable period which shall not be less than one week.

If the Contractor fails to complete the Works within such final period and this is not due to any circumstance for which the Purchaser or any of his other contractors are responsible, then the Purchaser may by Written Notice to the Contractor terminate the Contract.

In case of such termination the Purchaser shall also be entitled to compensation for the loss he suffers because of the Contractor's delay to the extent that the loss exceeds the maximum of liquidated damages to which the Purchaser has become entitled under Clause 47. This compensation shall not exceed 7.5 per cent of the Contract Price.

The Purchaser shall also have the right to terminate the Contract by Written Notice to the Contractor if it is clear from the circumstances that a delay will occur which under Clause 47 would entitle the Purchaser to maximum liquidated damages. In case of such termination the Purchaser shall be entitled to both maximum liquidated damages and compensation under the third paragraph of this Clause.

49. Liquidated damages under Clause 47 and termination of the Contract with limited compensation under Clause 48 are the only remedies available to the Purchaser in case of delay on the part of the Contractor. All other claims against the Contractor based on such delay shall be excluded. This limitation of the Contractor's liability shall, however, not apply where the Contractor has been guilty of gross negligence.

Liability for Damage to Property Before Taking-over

50. The Contractor shall be liable for any damage to the Works which occurs before the risk has passed to the Purchaser. This applies irrespective of the cause of the damage, unless the damage has been caused by the Purchaser or anyone for whom he is responsible. Even if the Contractor is not liable for damage to the Works in accordance with this Clause, the Purchaser may require the Contractor to remedy the damage at the Purchaser's cost.

51. The Contractor shall be liable for damage to the Purchaser's property occurring before taking-over of the Works only if it can be proved that such damage was caused by negligence on the part of the Contractor or anyone for whom he is responsible in connection with the performance of the Contract. The Contractor shall however under no circumstances be liable for loss of production, loss of profit or any other consequential economic loss.

Liability for Defects

52. The Contractor shall, pursuant to the provisions of Clauses 53-65 below, by repair or replacement remedy any defect in the Works resulting from faulty design, materials

or workmanship.

53. The Contractor's liability is limited to defects which appear within a period of one year from the date of taking-over of the Works under Clause 41. If the Works are used more intensely than agreed or could be foreseen at the formation of the Contract, this period shall be reduced proportionally.

54. The Contractor shall be liable for defects in parts of the Works which have been repaired or replaced under Clause 52 for a period of one year under the terms and conditions which apply to the original Works. The liability period defined in Clause 53 shall be extended for other parts of the Works only by a period equal to the period during which the Works could not be used because of a defect referred to in Clause 52.

55. The Purchaser shall inform the Contractor of a defect by Written Notice without undue delay after the defect has appeared, and in no case later than two weeks after the expiry of the period defined in Clause 53 as supplemented by Clauses 54 and 65. The notice shall contain a description of how the defect manifests itself.

Notice of a defect shall be given immediately if there is reason to believe that the defect may cause damage.

If the Purchaser fails to inform the Contractor of a defect by Written Notice within the time limits set forth in this Clause, he shall forfeit his right to make any claim in respect of the defect.

56. On receipt of Written Notice according to Clause 55 the Contractor shall remedy the defect without undue delay and at his own cost as stipulated in Clauses 52-64.

The defect shall be remedied on the Site unless the Contractor deems it appropriate to have the defective part or the Plant returned to him for repair or replacement at his own premises.

If special knowledge is required to carry out dismantling and reinstallation of the part, the Contractor shall perform such dismantling and reinstallation. If such special knowledge is not required, the Contractor has fulfilled his obligations in respect of the defect when he delivers a duly repaired or replaced part to the Purchaser.

57. Where remedial work according to Clause 56 is carried out on the Site, Clauses 9, 13 and 51 shall apply correspondingly.

58. If the Purchaser has given such notice as referred to in Clause 55, and no defect is found for which the Contractor is liable, the Contractor shall be entitled to compensation for the work performed and reimbursement of the costs incurred as a result of the notice.

59. If dismantling or reinstallation makes it necessary to establish access through or otherwise take measures affecting installations or equipment other than the Works, the labour and costs resulting therefrom shall be the Purchaser's responsibility.

60. All transportation in connection with repair or replacement shall be at the Contractor's risk and expense. The Purchaser shall follow the Contractor's instructions regarding the method of transport.

If the Contractor incurs extra costs when remedying defects as a result of the Works not being on the Site all such

costs shall be borne by the Purchaser.

61. Defective parts which are replaced in accordance

with Clause 52 shall be placed at the Contractor's disposal and shall become his property.

62. If the Contractor fails to fulfil his obligations under Clause 56 within a reasonable time, the Purchaser may by Written Notice require him to do so within a final time limit. If the Contractor fails to fulfil his obligations within that time limit, the Purchaser may choose to:

- a) have the necessary remedial work carried out and/or have new parts manufactured at the Contractor's risk and expense, provided that the Purchaser acts in a reasonable manner, or
- b) demand a reduction of the Contract Price not exceeding 15 per cent thereof.

If the defect must be considered substantial, the Purchaser may instead choose to terminate the Contract by Written Notice to the Contractor. The Purchaser shall also be entitled to such termination where the defect remains substantial after such measures have been taken as referred to in

- a). In case of termination, the Purchaser shall be entitled to be compensated for the loss he has suffered. The compensation shall, however, not exceed 15 per cent of the Contract Price.

63. The Contractor is not liable for defects arising out of materials provided by, or a design stipulated or specified by the Purchaser, or resulting from defective preparatory work carried out by the Purchaser, cf. Clause 12.

64. The Contractor is only liable for defects which appear under the conditions of operation foreseen in the Contract and under proper use of the Works.

The Contractor's liability does not cover defects resulting from causes occurring after taking-over under Clause 41. The liability does not e.g. cover defects which are caused by faulty maintenance on the part of the Purchaser, by variations of the Works undertaken by the Purchaser without the Contractor's consent by Written Notice, or by faulty repairs by the Purchaser. Finally the Contractor's liability does not cover normal wear and tear or deterioration.

65. Notwithstanding the provisions of Clauses 52-64 the Contractor shall have no liability for defects in any part of the Works for more than two years from taking-over in accordance with Clause 41.

66. The Contractor shall have no liability for defects save as stipulated in Clauses 52-65. This applies to any loss the defect may cause, including but not limited to loss of production, loss of profit and any other consequential economic loss. This limitation of the Contractor's liability shall, however, not apply if he has been guilty of gross negligence.

Liability for Damage to Property Caused by the Works After Taking-over

67. The Purchaser shall indemnify and hold the Contractor harmless to the extent that the Contractor incurs liability towards any third party in respect of any damage for which the Contractor according to the second and third paragraphs of this Clause is not liable towards the Purchaser.

The Contractor shall not be liable for loss or damage caused by the Works after taking-over

- a) to any (movable or immovable) property where the damage occurs while the Works are in the Purchaser's possession, or
- b) to products manufactured by the Purchaser, or to pro-

SONNIMAX

ducts of which the Purchaser's products form a part, or for loss or damage to any property, where the damage is caused by these products because of the Works.

The Contractor shall under no circumstances be liable for loss of production, loss of profit or any other consequential economic loss.

The above limitations in the Contractor's liability shall not apply where the Contractor has been guilty of gross negligence.

If a claim for loss or damage as described in this Clause is raised by a third party against either party to the Contract, the latter shall forthwith notify the other party thereof.

The Contractor and the Purchaser shall be mutually obliged to let themselves be summoned to the court or arbitral tribunal which examines claims against either of them, where the claim is based on damage or loss alleged to have been caused by the Works. The liability as between the Contractor and the Purchaser shall, however, always be settled by arbitration in accordance with Clause 71.

Grounds for Relief (force majeure)

68. The following circumstances shall be considered as grounds for relief if they impede the performance of the Contract or makes performance unreasonably onerous: industrial disputes and any other circumstance beyond the control of the parties such as fire, war, mobilization or military call up of a comparable scope, requisition, seizure, currency restrictions, insurrection and civil commotion,

shortage of transport, general shortage of materials, restrictions in the use of power and defects or delays in deliveries by sub-contractors caused by any such circumstance as referred to in this Clause.

The above described circumstances shall constitute grounds for relief only if their effect on the performance of the Contract could not be foreseen at the formation of the Contract.

69. The party intending to claim relief under Clause 68 shall inform the other party by Written Notice without delay on the occurrence and on the cessation of such circumstance.

If grounds for relief prevent the Purchaser from fulfilling his obligations, he shall reimburse the Contractor for costs incurred in securing and protecting the Works. The Purchaser shall also reimburse the Contractor for costs incurred for personnel, sub-contractors and equipment which, with the consent of the Purchaser, is held in readiness to resume work.

70. Notwithstanding other provisions of these General Conditions, each party shall be entitled to terminate the Contract by Written Notice to the other party if performance of the Contract is delayed more than six months by reason of any grounds for relief as described in Clause 68.

Disputes. Applicable Law

71. Disputes arising out of or in connection with the Contract shall not be brought before the court, but shall be finally settled by arbitration in accordance with the law on arbitration applicable in the Contractor's country.

72. All disputes arising out of the Contract shall be judged according to the law of the Contractor's country.